

4. Hallshuk fiskeläge på 1900-talet.

Under seklets första decennium utrustades på Gotland den första fiskebåten med motor. Antalet ökade därefter snabbt för att kulminera under första världskriget. Från början av 1900-talet och ännu fram till år 1919 fiskade man vid Hallshuk med två- och tremänningar försedda med åror och segel.

År 1918 beställde fiskaren Gunnar Norman ett nybygge på 23 fot från båtbyggare Bogren i Boge, båten levererades år 1920.. I båten placerade man en 4 hästkrafters 1 cylindrig Västerviksmotor. Detta var den första fiskebåten på Hallshuk som utrustades med motor. Nu började motorerna göra sitt intåg i fiskebåtarna på Hallshuk. Nästa motor som kom till Hallshuk var en trehästars Västerviksmotor som satt i en båt som inköptes av John Pettersson och Karl Hansson.

Båtar som var 23 fot långa kunde vid dåligt väder ligga kvar på Hallshuk då de drogs upp på grusborgen med spel. Båtar som var längre och tyngre var för tunga att dras upp på land. Vid dåligt väder fick därför båtarna gå till Kappelshamn eller Bläse.

Fiskarna på Hallshuk var nu starkt medvetna om att behovet av en hamn var mycket angeläget för fiskets fortbestånd på platsen. Naturlig hamn saknades vid Hallshuk, samhället är grupperat vid en öppen bukt. Höga klintar bildar mellan sydost och väst lä för vinden. Mot nordliga, nordostliga samt nordvästliga vindar är hamnen och samhället oskyddat. Att ett fiskeläge kunnat uppstå här under så ogynnsamma hamnförhållanden beror säkert på närheten till de mycket givande fiskeplatserna. Fiskeplatserna låg mycket nära land i anslutning till fiskehamnen som även för det mesta var isfri vintertid.

Förlust av fiskeredskap och strömmingsgarn.

Dagen den 20 december 1925 började med ett mycket lugnt och fint väder, havet låg kav lugnt. De flesta fiskarna på Hallshuk beslöt att sätta sina garn i Kappelshamnsviken för att få strömming på julbordet. Fiskarna från Kappelshamn var även ute i samma ärende och de satte sina garn inne i viken en bit från Hallshuksfiskarna. Strax efter man kommit i land utbröt en orkanartad sydostlig snöstorm. Det var omöjligt för fiskarna att gå ut och rädda garnen, utan de fick stå kvar med risk att bli förstörda. Vinden vred till ostlig storm och det mojnade inte förrän efter ett par dygn.

När vädret lugnat ut och fiskarna kunde bege sig ut på havet fann man att Hallshuks- och Kappelshamnsfiskarnas garn hade blåst ihop till ett stort "bylte" som bogserades in till Hallshuk och drogs upp i garngården där man började att reda ut och ta vara på det som var värt att reparera. Det var stor förödelse och sorg i fiskestugorna över de förlorade fiskegarnen som för flera fiskare var den enda inkomstkällan. Strömmingsgarnen var förlorade eller söndertrasade och man hade endast något gammalt garn kvar att försörja sig på, flera hade även skuld på fiskeutrustning och fastighet. Antagligen fick man en viss ersättning från någon fiskefond eftersom förlusten av fiskegarn och utrustning finns dokumenterad i arkiv, där även Kappelshamn- och lhrefiskarnas förluster finns redovisade.

Redovisning av fiskare vid Hallshuks fiskeläge som gjorde förluster av fiskeredskap under stormen den 21 december 1925.

Fiskare som gjort förlust.	Familj	Förmögenhetsförhållanden	Antalet förlorade garn m.m. och dess värde.	
			Antal	Värde
Gunnar Norman Ålder 43 år	Hustru och 3 barn Åldriga föräldrar att försörja..	Äger 3 har jord. Bor hos föräldrarna. Har egen motorbåt och 1 garn. Skuld 3000 kronor.	5 nya garn.	275:-
Albin Karlsson Ålder 43 år.	Hustru och 5 barn, hustrun sjuklig	Äger stuga om 2 rum och kök på ofri grund. Har en mindre motorbåt och tre gamla garn. Skuld 1150 kronor.	4 nya garn	220:-
Elof Olofsson Ålder 37 år.	Hustru och 3 barn. Lider själv av svår astma.	Äger stuga om 2 rum och kök å ofri grund. Hälften i motorbåt. Har kvar 1 garn. Skuld 2100 kronor.	6 garn	330:-
Ernst Lundberg Ålder 45 år	Hustru och 3 barn	Äger stuga om 2 rum och kök å ofri grund. Ingen egen båt. Har 1 garn kvar. Skuld 2300 kronor.	3 nya garn	165:-
Tyko Olofsson Ålder 30 år.	Hustru och 2 barn.	Äger stuga om 2 rum och kök å ofri grund. Ingen egen båt. Har 2 gamla garn kvar. Skuld 2000 kronor.	3 garn	165:-
Karl Andersson Ålder 24 år	Ogift. Försörjer moder och åldrig mormoder.	Äger ingen egen fastighet. Bor hos modern. Hälften i motorbåt. Har 2 garn kvar. Skuld 1200 kronor.	2 garn	110:-
Herbert Johansson Ålder 24 år.	Ogift. Försörjer åldrig moder.	Äger ingen egen fastighet. Bor hos modern. Hälften i motorbåt. Har 1 garn kvar. Skuld 800 kronor.	3 garn	165:-
John Pettersson Ålder 39 år.	Hustru och 1 barn. Försörjer åldrig moder.	Äger egen stuga och omkring 4 har jord. Egen båt utan motor. har 1 garn kvar. Skuld 2000 kronor.	4 nya garn.	220:-

1

Samtliga fiskare hava sedemera anskaffat vardera några garn men häfta i skuld för desamma.

Statsbidrag till fiskare

Halls kommun skriver till Länsstyrelsen i Visby och begär anslag med 2700 kr till de nio olycksdrabbade fiskarna vid Hallshuk. Kunglig Majestät tillstyrker beloppet i varierande storlek mellan 50 och 500 kronor.

Orkanliknande storm

I anslutning till den orkanliknande stormen inträffade en tragedi den 21 december 1925 vid Kylej Lotsplats på östra Gotland, då två lotsar och en sjökapten miste sina liv i en drunkningsolycka. Den tyska ångaren Poseidon slet sig från förtöjningarna i Smöjens hamn. Ångaren sökte komma till annan säkrare ankringsplats men båten strandade på yttersidan av Lörjeholm. Haveristen låg cirka 150 m från stranden och sjön bröt över hela skrovet.

Under räddningsarbetet samma dag förolyckades lotsarna Nilsson och Harton samt sjökapten Hörberg. Nästa morgon hade stormen avtagit något, man kunde nu ansluta en kabel till båten och med en räddningskorg föra de 14 besättnings-männen i land, en och en.

Stor förstämning rådde i bygden på grund av denna mycket svåra olycka, där tre personer ur räddningsmanskaper drunknade och man dagen efter kunde rädda samtliga nödställda från den grundstötta ångaren.

Hallshuk hamnförening u.p.a.

I början på 1900 talet gick fisket in i en ny tid. På 1920 talet satte de flesta fiskarna på Hallshuk in motorer i sina båtar. Fisket utvecklades, man fiskade inte enbart strömming och torsk utan även flundra och lax. Det stod klart för fiskarna att skulle fisket fortsätta att utvecklas på Hallshuk så var behovet av en ny fiskehamn mycket angeläget.

Fiskarna på Hallshuk hade tidigt tagit kontakt med Länsstyrelse och myndigheter om behovet av en utbyggd fiskehamn vid Hallshuk. Civilingenjör Sven Segerfors presenterade den 25 juni 1925 en upprättad arbetsplan med ritningar och kostnadsberäkning över föreslagen hamnutbyggnad. Utbyggnaden beräknades till en kostnad av 17000 kr.

För att erhålla stadsbidrag ur fonden för "Mindre hamnars utbyggnad" fick 10 % av den verkliga kostnaden inte betalas med stadsmedel. Fiskarna på Hallshuk fick därför stå för 1700 kr av kostnaden som man löste genom att ta ett gemensamt banklån.

Hamnens behov av mark samt område för garngård, fiskebodar och upplag skulle vara avstyckat och klart före det utbyggnaden fick påbörjas. Markägarna vid Medebys och fiskare på Hallshuk kallades till sammanträde vid fiskeläget lördagen den 11 juli 1925, kl 02,00 em. av / Gustav Roos / Hamnområdet var samfällig mark under Medebys och ägdes gemensamt av Reinhold Lindberg, Jakob Medin, Ernst Lautin, Johan Österdahl och Ole Medin.

Markägarna lämnade marken till fiskehamnen med rätt till gratis hamnplats och "gistrum" i Hallshuks fiskeläge. Hamnföreningen skulle förbinda sig att det fanns en fastställd hamntaxa och att hamnordningens bestämmelser efterlevdes.

Den 23 oktober 1925 kallades därför fiskarna på Hallshuk samman för att bilda en hamnförening. Målet var att arbeta för en ny fiskehamn vid Hallshuk. Mötet beslöt enhälligt att bilda en ekonomisk förening, enligt lagen om ekonomiska föreningar av den 22 juni 1911. Fiskarna beslöt att föreningen skulle heta "Hallshuks hamnförening utan personlig ansvarighet" (u.p.a)

Till ledamöter i styrelsen valdes: Harry Friberg, Hallshuk, ordförande. John Pettersson, Hallshuk, sekreterare. Gunnar Norman, Hallshuk, styrelseledamot.

Till suppleant utsågs: Albin Karlsson, Hallshuk.

Vid mötet beslöt man vidare att skicka en ansökan om nybyggnad av fiskehamn vid Hallshuk till Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen.

Utom ordföranden D:r Chr Hessle var 12 personer närvarande.

Vid ett extra föreningsmöte med Hallshuks hamnförening u.p.a. den 15 maj 1927 beslöt man enhälligt att genom styrelsens försorg uppta ett 5-årigt amorteringslån i Svenska Handelsbanken på 1700 kr som skulle överlämnas till Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen. Summan utgör en tiondel av den beräknade kostnaden för hamnutbyggnaden vid Hallshuk. Samtliga föreningsmedlemmar ansvarar för lånet.

Säkerhet: Revers på 1700 kr av den 16/5 1927. Borgen ställdes av Hans Friberg, Herbert Johansson, Carl Hansson, Elof Olofsson, Albin Karlsson, Karl Andersson, Helge Lundberg, Tyko Olofsson, Reinhold Lindberg, Frans Pettersson, Gunnar Norman och John Pettersson.

Varje föreningsmedlem skulle betala in 80 öre i veckan till ordföranden. Pengarna sattes in på en kapitalräkning i Svenska Handelsbanken, och det insatta kapitalet räntades och man amorterade av lånet under en treårsperiod.

.Från år 1931 betalade man 5 kr/år för en båtplats i hamnen. Båtar från andra platser som låg och fiskade vid Hallshuk fick betala 1 kr per vecka och båt. I garngården hyrde man in sig och blev tilldelad ett (braidräum) markområde där man hängde och torkade sina garn. För plats i garngården betalade man 50 öre/år. Samtidigt beslöt man att anskaffa stolpar och lyktor till inseglingsmärke som skulle vara tänt under mörker när fiske pågick.

Vid ett möte i hamnföreningen år 1931 beslöt man uppdra åt hamnfogden att ombesörja så att ett stängsel blev uppsatt runt garngården, arbetet blev utfört samma år.

År 1933 beslöt man att hamnfogden som lön för utfört arbete på hamnen skulle få en ersättning av 10 kr/år. Samma år byggde man en plattform för vågen samt en plan där fisklådorna skulle ställas upp. Man beslöt vidare sätta upp en ny grind på vägen till hamnen. Grinden var mycket viktig eftersom det inte fick komma några betande djur in i garngården där de kunde förorena samt trampa sönder värdefulla garn och fiskeredskap.

.Mötet beslöt utse en kommitté bestående av Tyko Olofsson, Karl Andersson, Gösta Norman samt Helge Lundberg som skulle uppvakta riksdagsman Georg Pettersson om behovet av en ny fiskehamn.

Hamnföreningen bildades alltså den 25 oktober 1925 och ett registreringsbevis utfärdades den 3 mars 1955 av Åke Odqvist vid länsstyrelsen. Firmatecknare för Hamnföreningen var Tyko Olofsson, Carl Hansson och Gösta Norman gemensamt. Stämpelavgiften var 3 kr. och föreningen därmed införd i Länsstyrelsens föreningsregister.

Vid möte med Hallshuks hamnförening u.p.a. den 20 januari 1951 diskuterades behovet av ett nytt hamnbygge.

Beslut: Inseglingsrännan bör breddas och fördjupas.

Nya hamnbryggor bör anläggas med bättre plats för fiskebåtarna samt hamnen fördjupas

Den 3 juli 1974 skriver Hallshuks hamnförening u.p.a genom firmatecknarna Carl Hansson, Gösta Norman och Helge Lundberg till föreningsregistret vid Länsstyrelsen och begär avregistrering av Hallshuk Hamnförenings u.p.a. Firmatecknarna redovisar att verksamheten i föreningen upphört och att Lantbruksnämnden är ägare till hamn och hamnområde från skiftet år 1950. Den 24 april 1963 anvisade Lärbro kommunfullmäktige 500 kr för inköp av markområde vid Hallshuk innefattande hamn och hamnområde med en omfattning av 3,65 har.

Nuvarande ägare till Hamnområdet är Gotlands kommun. Området överfördes vid kommunsammanslagningen den 1 januari 1971 till Gotlands kommun. Lagfarten upprättades den 23 april 1986.

Jag anser att det var till stor fördel för intressena vid Hallshuks fiskeläge att kommunen blev markägare. Hamnföreningen har endast en motpart att förhandla med och inte många servitutsägare med olika intressen och uppfattning.

Det finns en kassabok bevarad och den omfattar tiden från den 28 februari 1926 till den 30 augusti 1975 då bankboken dödades. Saldot från 1975 var 538 kr och 15 öre och för den summan lade man plåt på vågboden. Vågboden tillhör hamnen och här vägde man förr in all fisk som landades på Hallshuk.

Fiskehamnen vid Hallshuk

Enligt en artikel i Gotlands Allehanda av den 23 nov 1925 skriver fiskaren Harry Friberg till Länsstyrelsen i Gotlands län och begär bidrag till en hamnanläggning vid Hallshuk ur fonden för mindre hamnars byggande.

Kungl. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen skriver till Halls kommunalstämma med begäran om yttrande om företagets behövlighet.

I ett protokoll fört vid ordinarie kommunalstämma i Hall den 17 mars 1926 svarar stämman följande.

§5

Med anledning av att Hallshuks hamnförening u.p.a. sökt stadsbidrag för anläggning av en mindre hamn vid Hallshuk hade från Kungl. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen inkommit en skrivelse med anhållan att stämman måste avgiva yttrande om

hamnbyggnadsföretagets behövlighet, lämplighet och nytta, och ansåg stämman att nämnda hamnbyggnad är såväl både behövlig, lämplig som nyttig.

K. Hejdenberg
Komm.stämmans ordf

Justeras
Hilmer Yttergren

K.A. Bäckström

Kungörelse om verkställd justering uppläst i Halls kyrka söndagen den 21 mars 1926, betygar.

Gustav Sundahl

Utbyggnad av fiskehamnen år 1927.

Att Hallshukfiskarna fick sin hamn utbyggd och utrustad var landshövding Rohdes förtjänst, eftersom Länsstyrelsen tillstyrker stadsbidrag i en skrivelse till Kungl.- Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Bygget var kostnadsberäknat till 17000 kr och medlemmarna i hamnföreningen fick satsa 1700 kr , resten 15300 kr fick man i stadsbidrag. Med hjälp av frivilliga insatser och stadsbidrag stod hamnen färdig 1928 och gav plats för tio fiskebåtar.

Mellan båtarna låg fasta bryggor, de var förr lösa och sattes ut vid behov och togs sedan in. Bryggorna kallades här på Hallshuk för broar. Det var en plankgång med en gjuten plint längst ut. Änden utan ben lades i land och användes så fort man skulle ut med båten.

Den nya hamnpiren byggdes ovanpå hällen som går från strandlinjen till pallkanten ca 100 m från land. Armeringsjärnen borrades ner i kalkstensberget, därefter byggde man upp formen som förankrades i hällen, sedan göt man betongmuren som skulle skydda båtarna inne i hamnbassängen.

Hallshuk fiskehamn byggdes av Väg och vattens folk och som mest arbetade cirka åtta personer på hamnbygget. De flesta kom från Östergarn och basen hette Ekstrand. Till sin hjälp hade man en fiskekutter som hette Berta, med den fraktade man material och personal till hamnbygget. Enligt boken "Gotlands bilhistoria" så ägde projektören av Hallshuks fiskehamn Sven Segerfors en bil av märket Ford P-24 med inregistreringsnummer I:446, bilen byttes samma år till en Ford av samma modell, med reg.nr I:480. S Segerfors bodde i Östergarn.

Hamnbygget på Hallshuk började år 1927 och avslutades år 1928. Betongen till hamnpiren göt man av sten och grus som låg på stranden. Kvalitén på betongen blev väl därmed inte den bästa men delar av hamnpiren står kvar ännu i dag.

De första väderleksrapporterna.

Förr när man var ute på fiske fick man helt lita på sina egna iakttagelser och beräknade förändringar av vädret. Det gällde att kunna tolka olika tecken på

himmel och hav, det var livsnödvändigt för fiskaren. Han iakttog molnen, månen, strömmar, och vindar.

Fiskarna hade fram till mitten på 1920- talet inte hjälp av någon väderleksrapport i radio med sjörapport och stormvarning. Fiskaren fick själv studera väderstecken och väderuttryck och därav dra slutsater om hur väderläget kom att utveckla sig de kommande dagarna. Säkert var deras väderstecken nedärvda sedan generationer.

Månen.

Finns det en stor ljus ring omkring månen betyder det regn och blåst inom tre dygn.

Nattvägg

På kvällen står en mörkblå molnvägg stadigt i nordväst och bådard gott väder över natten.

Regnbågen

Då regnbågen syns blir det regn i morgon också.

Hägring

Hägrar Gotska Sandön blir det väderomslag inom tre dygn, nordlig vind och blåst.

Väderleksrapporten

Den 19 september 1924 sändes den första väderleksrapporten i radio. Det var enbart Stockholms lyssnare som kunde höra väderleksutsikterna för det kommande dygnet. Rapporten sändes kl 12,45.

År 1925 utökades väderleksrapporten till 2 sändningar per dygn, kl 12,30 och 21,30.

Vid 1930 talets början hade väderleksrapporterna många tusen lyssnare och fiskarna på Hallshuk kunde lyssna på sjörapporten med stormvarning från slutet av 1920 talet.

De första som köpte radio på Hallshuk var Harry Friberg och Carl Hansson.

År 1947 gav kommunikationsdepartementet ut ett betänkande med förslag till BYGGANDE AV FISKEHAMNAR PÅ GOTLAND

Med bidrag av statsmedel till 90% anlades åren 1927- 28, här på Hallshuk en mindre fiskehamn till en sammanlagd kostnad av 17000 kr. De två vågbrytarna gav inte tillräckligt skydd för båtarna och fiskehamnen. Den visade sig snart för grund när de öppna båtarna som två och tremänningar blev för små och ersattes av däckade fiskebåtar som var överbyggda och utrustade med motor. Hamnen användes även som besökshamn och nödhamn för fiskare från andra fiskelägen när de var på fiske i detta fiskeområde. Från Hallshuk var det mycket nära till fiskeplatserna här.

I detta betänkande finns förslag till en helt ny fiskehamn vid Hallshuk. Genom att man bör anlägga två nya vågbrytare har man även plats för en yttre utjämningsbassäng och en inre hamnbassäng. Den planerade inre hamnbassängen motsvarar ungefär ungefär den nuvarande bassängens storlek. Inloppet till den inre bassängen skall förses med stomport så bassängen vid storm kan stängas av helt från förbindelse med havet.

Den inre bassängen skall förses med båtplatser utmed vågbrytarna samt med båtplatser utmed tre bryggor. I den yttre hamnbassängen skall djupet vara 1,8 m och i den inre bassängen 1,6 m.

Fiskehamnsutredningen förordade och tillstyrkte utbyggnaden till en beräknad kostnad av 235000 kr.

Väg och vattenbyggnadsstyrelsen yttrade sig år 1952 över Hallshuks hamnförenings ansökan om statsbidrag för utbyggnad av fiskehamnen i Hallshuk. Frångicks inte fiskehamnutredningens förslag till utbyggnad av fiskehamnar på Gotland så återstår arbeten för 700000 kr i andra fiskehamnar innan fiskehamnen i Hallshuk är på tur. Lantbruksnämnden i Gotlands län hade önskemål om att medel till hamnutbyggnaden kunde förskottas, då erbjöd sig nämnden att åta sig utbyggnaden.

Förslaget till utbyggnad av ny fiskehamn på Hallshuk hade upprättats av civilingenjör Sven Segerfors från Kalmar. Kostnaden för utbyggnade beräknades med dagens priser uppgå till 400000 kr.

Statens svek mot fiskarna på Hallshuk.

Fiskeläget vid Hallshuk ligger mycket utsatt för väder och vind, vid hamnutbyggnaden år 1927 påbörjade man bygget av en hamnpir runt hamnområdet så fiskebåtarna skulle kunna ligga i skydd för stormar och dåligt väder. Skyddet visade sig vara begränsat och djupet i fiskehamnen helt otillräckligt. De större fiskebåtarna fick vid dåligt väder antingen dras upp på land eller flytta till Bläse och Kappelshamn trots hamnens utbyggnad. Under 2:a världskrigets svåra vintrar rasade vissa delar av hamnpiren omkull och skyddet för båtarna i hamnen var under all kritik.

I anslutning till att skiftet genomfördes på Hall under 1950-talet avvecklades flera gårdar som slogs samman till större enheter. Det stod det hela tiden klart att Hall måste ha en stödnäring till jordbruket, den stödnäringen ansågs vara fisket. Det var därför nödvändigt att anpassa ett erforderligt utrymme för den föreslagna hamnanläggningen vid Hallshuk. Området har idag fastighetsbeteckningen Hall Hallshuk 1:8 och lagfaren ägare blev dåvarande Lärbo kommun. Fastigheten överfördes till Gotlands kommun den 1 Januari 1971.

Om det begärda hamnbygget kom till stånd var det enligt befolkningens åsikt troligt att flera bosättningar kom till stånd på platsen. Det ansågs därför lämpligt att reservera ett område för eventuell framtida uppdelning i mindre fastigheter för bostadsändamål. Området är idag avstyckat till fastigheterna Hall Hallshuk 1:12, 1:13, och 1:14.

För att fullborda den omställningen lade de gotländska riksdagsmännen i januari 1954 fram en motion i riksdagen om förslag att staten skulle medverka till att en modern fiskehamn skulle byggas vid Hallshuk. Motionen var undertecknad av de tre gotländska riksdagsmännen i 2:akammaren, Per Svensson, Johan Ahlsten och Bengt Arwesson. Riksdagsman Nils Franzen lade fram samma förslag i 1:a kammaren.

Den 5 maj 1954 kom motionen upp till behandling och riksdagen beslöt att uppdra till regeringen att "snarast möjligt möjliggöra iordningställandet av en fiskehamn vid Hallshuk fiskeläge". Hjalmar Nilsson i Spånstad var fiskeminister, han besökte Hallshuk och var välvilligt inställd till en ny fiskehamn. Riksdagen beslöt till och med att hamnen skulle få pengar ur jordfonden för ett nybygge.

Tiden gick och ingenting hände och den 1 mars 1956 tog Nils Franzen upp ärendet på nytt i riksdagen. Handelsminister Gunnar Lange hade övertagit fiskehamnarna efter Spånstad och hans ringa intresse för en fiskehamn på Hallshuk gjorde att han lyckades sabotera riksdagens beslut. Gunnar Lange svarade den 20 mars 1956 att regeringen inte hade för avsikt att medverka till något hamnbygge vid Hallshuk. Skälet till den negativa hållningen var ett yttrande från den statliga fiskeristyrelsen som ifrågasatte om det beslutade hamnbygget verkligen var befogat. Nils Franzen attackerade handelsministern för den nonchalans han och regeringen visat mot riksdagen i och med att deras beslut inte verkställdes.

Det blev inte någon ny hamn vid Hallshuk och fiskarna fick till sin stor besvikelse inte motsvarande förbättringar som bönderna i socknen hade erhållit.

Fiskebodas

De gamla eldbodarna som förr under fiskesäsongerna beboddes av fiskare från Visby, Västergarn, Stockholms skärgård och övriga delar av norra Gotland är nu nerrivna och har ersatts av nya bodar som enbart är avsedda till förvaring av redskap. Under 1800-talets första årtionden fanns det mellan 60-70 eldbodar vid Hallshuk, i dag finns det 11 strandbodas i fiskeläget.

Fiskelägen på Gotland

Vid en inventering som gjordes år 1930 fanns det enligt P A Säve 106 fiskelägen på Gotland. Sammanlagt var 191 yrkesfiskare och cirka 1055 binäringsfiskare. Det fanns 103 däckade båtar med motor och 841 öppna båtar utan motor. Det är förvånansvärt att de flesta båtar som användes ännu på 1930 talet inte hade motor. Den första motorbåten kom till Hallshuk år 1920 och därefter satte man genomgående in motorer i båtarna.

Livet på Hallshuk under 1940-talet.

År 1945 bodde på Hallshuk 75 innevånare, varav 12 st var yrkesfiskare. Sex fiskarebönder hade sina gårdar utanför samhället, men fiskade vid Hallshuk. De flesta av fiskarna hade i regel en ladugård och några tunnland jord som föder ett par kor någon gris och ett antal höns, man odlar även potatis till hushållet.

Boningshusen.

Byggnadskulturen hade utvecklats på samma sätt i Hallshuks fiskeläge som i andra kustsamhällen. De gamla boningshusen har antingen rivits ner och ersatts med nya eller byggts om och moderniserats. Vid ombyggnaden har man ofta följt gammal byggnadskultur tex har murverket fått plats vid en yttervägg

med bakugnen som utbyggnad. Genom detta har man sparat på utrymmet till rumsinredningen, ofta har man byggt till huset med en vinkelbyggnad och glasveranda. Där man byggde till med glasveranda så hade det skett på fastighetens sydsida eftersom husen är mycket mer utsatt för vind och påverkan från sjösidan. Mycket av de gamla särdragen är nu under 2000:talet borta och fastigheterna ombyggda till hus av vanlig standardtyp.

År 2000 var folkmängden i Hall socken 68 personer.

Fiskarkvinnorna på Hallshuk.

I fiskesamhället talades mest om hur duktig och modig mannen var som fiskare, men fiskekvinnans hårda arbetade skedde mer i det tysta och hennes roll var inte så utåtriktad..

Kvinnornas roll var alltid hårt arbete och en orolig väntan på att männen skulle komma hem från sina fiskefärder. Strandboden har säkert många gånger använts som bönehus när männen var försenade vid dåligt väder. Kvinnorna hade alltid eld i den öppna spisen när männen kom i land, vidare fanns det alltid ett vattenspann med varmt vatten där fiskaren kunde värma sina frusna händer, samtidigt som han fick något att dricka och äta.

I äldre tider tillverkade man strömmingsgarn och nät hemma.

Arbetet med linet var mycket omfattande, först skulle marken beredas linet sås och skördas. Beredningen av linet var mycket arbetsamt. Linet skulle först rötas, ofta i vatten, detta för att fibrerna skulle lossna från de vedartade delarna. Därefter torkades linet i en lingrop eller i en linbastu, sedan skulle linet bråkas vilket gjordes med en linbråka. Återstående ved skavade man sedan bort med en skäkkniv. Slutligen häcklades linet, d,v,s det kammades på en linhäckla.

Tråden spann man sedan jämn och fin, till ett strömmingsgarn gick det åt 1,5 mil tråd som man band till en nätslinga med 44000 maskor eller knutar. Repet (tjälnen) var av spunnet kohår och cirka 35 m lång, flöten var tillverkade av grov tallbark och sänken (hallar) var sten som plockats på stranden. Det tog en vinter att tillverka ett garn, varje fiskare hade cirka 10 garn till sitt fiske. Vilken flit och vilket oerhört arbete. "Det tysta slitet". Tänk på att detta höll på i minst 300 år.

Senare kom den egyptiska bomullstråden. Men fliten och viljan var lika stor att binda de stora strömmingsgarnen. Senare köpte man färdigbundna garnslingor. Nu köper man färdiga strömmingsgarn helt i nylon.

På hösten och vintern drog fiskaren sina garn vid sjutiden på kvällen. Därefter skulle man i land med dagens fångst. Det var mycket arbete kvar förrän det blev kväll. Garnen skulle bäras upp i garngården. Fisken skulle plockas av garnen och samlas in, därefter skulle garnen hängas upp på giststängerna för tork.

Urtagning och sörpning av strömmingen gjorde man nästa dag. Sörpningen bestod i att fisken lades i salt och vatten 1 dygn.

Därefter gjordes insaltning av strömmingen med grovt salt i tunnor. Strömmingen lades i regelbundna varv med buksidan uppåt och täcktes av grovt salt. Saltströmmingen såldes sedan.

På våren drog man på morgonen vid tretiden. Fiskarkvinnorna var då på strand mycket tidigt och det var en lång arbetsdag dom hade framför sig. Det var mycket arbete som först skulle utföras i garngården förrän man fick tänka på hemmets sysslor.

Först när arbetet i garngården var klart fick kvinnan tänka på frukost till familjen, att få iväg barnen med matpaket till Hall folkskola som låg 5 km bort, en lång vandring genom nio grindar både morgon och kväll ofta i mörker och dåligt väder. Efter detta skulle alla andra sysslor i hemmet ombesörjas, kon mjölkas och de andra djuren skulle ha tillsyn. Vidare skulle det lilla jordbruket skötas. Ofta fick kvinnorna göra dagsverken hos bönderna med att plocka potatis, tröska och gallra betor för att bonden skulle plöja och harva fiskarens åker.

När kvällen kom var det mathållning till familjen och bland många sysslor var det säkert kvällsarbete med lappning och lagning av nät eller strömmingsgarn.

Fiskarhustrun var säkert den sista som fick nattro och den första som fick stiga upp på morgonen för en ny arbetsam dag. Fiskarkvinnan hade lika stor del i familjens försörjning som mannen, hade mannen inte en duktig fiskarkvinna vid sin sida fungerade inte fisket.

Försäljning av fisk.

När fiskarna kommit i land från nattens fiskefärd så bar man upp garnen till gistrummet i garngården. Där plockade man av fisken från garnen och sorterade upp den, dels till försäljning men man plockade även undan den del av fångsten som skulle saltas in. Därefter skulle garnen redas ut och hängas upp till tork. När arbetet i garngården var klart gällde det för fiskaren att snabbt komma iväg och sälja sin fångst för att få den inkomst som man skulle leva av.

Fiskförsäljningen genomfördes på olika sätt, dels:

- försäljning med cykel.
- försäljning med hästskjuts.
- försäljning med bil.

Försäljning med cykel.

En del av fisken som fångades vid Hallshuk såldes av fiskarna från cykel. Man utrustade cykeln med en stabil låda som man monterade fast på pakethållaren, man hade även med sig bessman och en liten håv som man vägde upp fisken i. I regel sålde man strömming och hade med sig cirka 40- 50 kg. Man började försäljningen så fort man hade kunder och försäljningsområdet sträckte sig så långt som till Lärbro och Tingstäde. När fiskaren kom hem hade han haft en mycket lång och arbetsam arbetsdag.

Fiskare som sålde mycket fisk från cykel var Elof Olofsson kyrkvård vid kapellet och Harry Friberg, som var hamnfogde och eldsjäl för byggande av fiskehamn vid Hallshuk.

Försäljning från hästskjuts.

Från Hallshuk såldes en del av fisken med hästskjuts. Försäljningsområdet sträckte sig från Hallshuk och så långt som till Hejnum och Lokrume. På Hallshuk var det flera fiskare som hade ladugård och hästar. Hos fiskarna Hansen Friberg, Gunnar Norman samt John Pettersson fanns två hästar på varje fiskargård. En del fiskargårdar hade ardennerhästar, men en del hade varmblod som var snabba vid förflyttning så man tidigt kom till försäljnings-området.

När försäljningen skedde med hästskjuts så sålde man färsk fisk men även saltströmming som levererades i träkaggar.

Fiskförsäljning med bil.

Fiskarna Gunnar Norman och Karl Hansson köpte år 1924-25 varsin bil som de åkte runt och sålde fisk med.. Enligt Karl Hansson så trodde folk att dom inte var riktigt kloka. Att sälja fisk från bil kunde väl aldrig löna sig, men försäljningen gick bra och det dröjde inte länge förrän det fanns flera fiskare på Hallshuk som köpte bil och sålde fisk från bil.

År 1920 började man montera in motorer i båtarna och år 1927 började man bygga fiskehamnen. Bilarna köptes in före hamnutbyggnaden och då man ännu drog upp båtarna på strandburgen. Den nya vägen byggdes inte förrän år 1939 och befolkningen på Hallshuk fick köra de dåliga åkervägarna med många grindar att öppna ännu i 15 år, förrän den nya vägen blev byggd.

Transporter med material och olja som skulle till hamnen samt produkter och fisk som skulle transporteras från hamnen till kunder och andra inköpare fick ske på dåliga åkervägar på en sträcka av cirka 6 km enkel väg mellan Hall ka och Hallshuk. Hur orkade folk?

Försäljningen av färsk fisk samt saltströmming som var nersaltad i kaggar, såldes på norra Gotland samt på Stora torget i Visby. Borgarna i Visby åt då ännu saltströmming.

De första bilarna på Hallshuk.

Den första bilen kom till Hallshuk så tidigt som år 1924 det var även den första bilen i Hall. Under åren fram till år 1930 köpte fiskarna ytterligare 5 bilar.

Bilarna användes till att sälja fisk med inom ett stort försäljningsområde på norra Gotland, området sträckte sig ner till Lokrume och Bro. Stora Torget i Visby hade en livlig kommers den tiden, här sålde flera fiskare från Hallshuk färsk fisk, saltströmming samt lök- och kryddströmming i kaggar. Man sålde även böckling som man rökt själv i egen "bikkingkulä" samt andra produkter som nypon, lingon och slånbar.

Med sig till Hallshuk hade man bränsle till sina båtar, Material och redskap till fisket samt andra produkter.

Den första bilen köpte fiskaren Gunnar Norman. Bilen hade reg. nr I:350 och var av 1924 års modell. Fordonet var en Ford, kombinerad last och personbil, den lastade 500 kg och hade tillstånd att transporterade 8 personer. Eftersom bilen lastade 500 kg kallades den allmänt för "halvtonnare".

Nästa fordon på Hallshuk köptes av fiskaren Carl Hansson. Bilen hade reg: nr I:438 av 1925 års modell. Fordonet var en Ford, kombinerad last och personbil. Den lastade 1000 kg (heltonnare) och hade tillstånd att transportera 12 personer.

År 1928 köpte fiskaren Karl Andersson en Ford, kombinerad last- och personbil med reg. nr I:463.

Nästa bil på Hallshuk köptes av fiskaren Oscar Pettersson. Bilen var en Ford inköpt som lastbil med reg. nr I:164 av 1929 års modell.

Fiskaren Ivan Karlsson till Hallshuk köpte en lastbil av märket Ford, årsmodell 1930 med reg. nr I:430.

Skepparen Ernst Lundberg köpte år 1930 en "halvtonnare". En Ford som var kombinerad lastbil och personbil med reg. nr I:206.

Fiskarna på Hallshuk var effektiva och framgångsrika i sina försök att utveckla fisket, hamnen och försäljningsorganisationen. Ny väg byggdes inte förrän 1939, under 15 år fick man sköta sina transporter på de urusla vägarna.

Merkostnaden på grund av dåliga transportvägar och med tidskrävande mertid som följd fick fiskarna själva betala.

Fiske redovisat av Gotlands läns Hushållningssällskap.

Gotlands läns Hushållningssällskap grundades den 3 april 1791, det är landets äldsta och har funnits i mer än 200 år. Det var på uppdrag av Gustav III som hushållningssällskapen instiftades i Sverige. Gotlands län och Åbo län grundade de första sällskapen. Finland tillhörde det svenska riket till år 1809. Sedan år 1850 finns det hushållningssällskap i alla landets län.

Hushållningssällskapet är en fristående kunskapsbaserad medlems-organisation som arbetar oberoende och utan vinstintressen för en levande landsbygd.

Lån för däckade fiskebåtar till yrkesfiskare.

Redan i sekelskiftet mellan 1800- och 1900 talet fanns möjlighet för fiskare att erhålla låneunderstöd för inköp av däckade fiskebåtar. Lånen beviljades av Gotlands läns Hushållningssällskap på uppdrag av Kungl. Majt. Man hade tillgång till en fiskefond avsedd att förnya fiskeflottan med säkrare och modernare fiskebåtar.

Fiskefångster från de olika fiskelägena under åren 1908- 1930.

Från år 1908 till år 1930 har Hushållningssällskapet samlat in statistik från de olika fiskelägena. Man redovisade antalet fiskare, båtarnas antal, redskapens antal, samt fångstens mängd och sammanlagda värde.

På Gotland fanns år 1908 totalt 1148.fiskare, och 92 fiskelägen som var indelade i 16 tillsyningsområden. Ett fisketillsyningsbiträde samlade in statistik på respektive underlag från de olika fiskelägena under ett år. Statistiken skickades under det nya årets första månad till fisketillsyningsmannen som samlade in uppgifterna från hela Gotland och redovisade sedan fiskeresultatet från det gångna året.

Fisketillsyningsområdet dit Hall socken räknades bestod av fiskelägena Hallshuk, Harudden, Norstad, Gusstäde och Västös från 2:a halvåret 1916. Från Hangvar socken tillhörde Kappelshamn fiskeläge detta område.

Från år 1908 till år 1914 var Jacob Hägvall fisketillsyningsbiträde i detta område och från 1915 och fram till år 1930 skötte John Pettersson, fiskare på Hallshuk, denna tjänst.

Uppgifter rörande fisket inom Hall socken och Kappelshamn fiskeläge.

Hallshuks fiskeläge år 1908

Fiskare

Fiskare 10 st.

Strömmingsfisket

Skötar 127 st. värde 1500 kr Skötar för strömmingsfiske

Annat fiske

Anglar 25 st. värde 105 kr

Flundrenät 41 st. värde 200 kr

Ryssjor 10 st. värde 200 kr

Övriga redskap värde 370 kr

Båtar

Rodd och segelbåtar 11 st. värde 520 kr

Fångster

Strömming 4600 valar värde 2760 kr Fiskat med skötar

Torsk 100 kg värde 40 kr

Flundra 150 tjog värde 120 kr

Ål   200 kg   värde 200 kr

Övriga fiskeplatser på Hall där fiskare var etablerade är Harudden, Nya Närstadar, Västös, Gusståde och Kappelshamn i Hangvar socken.

Från Gusståde redovisades 15 st. laxnät till ett värde av 200 kr.

Strömmingsfisket började i januari, gav bästa resultat i september samt avslutades i december månad.

Nya Norstad i december 1908
Jacob Hägvall
Fiskeritillsyningsbiträde

År 1911 redovisas att det fanns en fiskekutter vid Gusståde fiskeläge samt en i Kappelshamn, antagligen de första fiskebåtar med motor i detta fisketillsyningsområde.

År 1911 fiskade man med 9 st ryssjor från Hallshuk.

År 1914 redovisas 40 st. laxnät vid Gusståde fiskeläge.

Hallshuks fiskeläge år 1918.

Fiskare

Strömmings-
fiskare   10 st.

Strömmingsfisket

Strömmingsgarn   60 st   värde 900 kr

Annat fiske

Anglar-krok   5000 st.   värde 30 kr
Flundrenät   14 st.   värde 100 kr

Antal båtar

Tvåmänningar   6 st.
Tremänningar   4 st.

Fångster

Strömming   16940 valar   68 ton
Torsk   150 kg
Flundra   15 kg

Övriga fiskeplatser på Hall där fiskare var etablerade är Harudden, Nors, Västös och Gusståde. Kappelshamn finns även redovisad som en betydande fiskehamn.

Strömmingsfisket började i januari, gav bästa resultat under februari, mars, augusti och september månader. Fisket slutade i oktober månad.

Fiskeredskap har förlorats till ett sammanlagt värde av 500 kr på de sex fiskelägena.

Hallshuk den 31 december 1918
John Pettersson
Fiskillsyningsbiträde

Västös fiskeläge fick 2 st. registrerade fiskare under andra halvåret 1916.
Vid fiskeläget fanns då 2 st. fiskare, 1st tremänning. De ägde 14 st.
strömmingsgarn och under andra halvåret tog de iland 150 valar strömming.

Hallshuks fiskeläge år 1930.

Fiskare

Binäringsfiskare 10 st

Strömmingsfisket

Strömmingsgarn 60 st. värde 2400 kr

Annat fiske

Laxnät 45 st. värde 1350 kr

Flundrenät 20 st. värde 200 kr

Fjällfisknät 20 st. värde 200 kr

Anglar, krok 5000 st. värde 50 kr

Ryssjor 8 st. värde 120 kr

Antal båtar

Rodd o segelbåtar 4 st. värde 400 kr

Öppna motorbåtar 6 st. värde 4700 kr

Fångst

Strömming 11300 valar värde 5520 kr 45 ton

Flundra 1200 kg värde 480 kr

Lax 300 kg värde 1050 kr

Ål 300 kg värde 600 kr

Sik 100 kg värde 150 kr

Övriga fiskelägen där fiskare var etablerade. Nors- 5 st. binäringsfiskare,
Vestös- 2 st. binäringsfiskare, Gusstråde- 3 st. yrkesfiskare, Kappelshamn- 13
st yrkesfiskare och 3 st binäringsfiskare.

På Harudden finns inga yrkesfiskare eller binäringsfiskare längre.

Strömmingsfisket började i februari månad, gav bästa resultat under april
respektive september månad och slutade i december månad.

Laxfisket pågick under april och maj månad.

I Kappelshamn fiskade man 17500 valar strömning under år 1930, vilket motsvarar cirka 70 ton strömning.

Hallshuk den 6 januari 1931
John Pettersson
Fiskeritillsyningsbiträde

Statistiska uppgifter angående fisket inom Gotlands län år 1908

Fiskelägenas sammanlagda redovisning av antalet fiskare, fiskelägen, båtar, utrustning samt fångst.

Fiskare	1148 st.		
Fiskelägen	92 st.		
Båtar	1082 st.	värde	79350 kr

Antalet redskap totalt.

Skötar	10382 st.	värde	138950 kr	för strömmingsfiske
Anglar	1741 st.	värde	9462 kr	
Flundrenät	4852 st.	värde	26746 kr	
Laxnät	1433 st.	värde	19470 kr.	
Ryssjor	1591 st.	värde	20802 kr	
Nät och nota	470 st.	värde	3725 kr	
Övriga		värde	18110 kr	

Summa 237 265 kr

Bruttoinkomst av fisket

Strömning	254 702 valar	värde	152831 kr	fiskat med skötar
Torsk	122 960 kg	värde	49215 kr	
Flundra	33 740 tjog	värde	27080 kr	
Lax	1 275 kg	värde	3310 kr	
Ål	15 930 kg	värde	17297 kr	
Fjällfisk	38 235 kg	värde	33239 kr	

Summa värde 282 972 kr

Fisket började enligt uppgift i april, bästa tiden för fisket augusti och september. samt slutade i december.

Sammanställning av strömmingsfångster vid Hallshuk under åren 1931, 1932 och 1933 som levererats till kommissionären Gustav Nyström, Fårö.

Från år 1931 t.o.m. år 1933 fiskade 21 fiskare vid Hallshuk. Av dessa var 14 st yrkesfiskare och 7st deltidfiskare.
Följande fiskare levererade strömning till kommissionären.

Andersson Carl,	Hallshuk	Lundberg Ernst,	Hallshuk
Eklund Adolf	Hallshuk	Lundberg Helge	Hallshuk
Friberg Hans,	Hallshuk	Larsson A	Skälsö
Hansson Carl	Hallshuk	Norman Gunnar	Hallshuk
Hellenberg Henry,	Hallshuk	Nordin Sigurd	Kappelsh
Johansson Herbert	Västös Hall	Olofsson Elof	Hallshuk
Karlsson Albin	Hallshuk	Olofsson Tyko	Hallshuk
Karlsson Ivar,	Hallshuk	Olofsson Nils	Visby
Karlsson Malte,	Hallshuk	Pettersson John	Hallshuk
Kahlbom Axel,	Hallshuk	Pettersson Oskar	Västös
Larsson Gunnar,	Hallshuk		

I en dagbok förd av hamnfogden Carl Hansson finns redovisat hur stor strömmingsfångst varje fiskare fört i land. Fångsten redovisas år-dag-antal kg-pris/per kg samt den ersättning fiskaren fick för fångsten.

Jag redovisar fiskaren Carl Anderssons fångstlista.

Månad	År	Antal kg	Öre/kg	Kronor
Jan	1932	1917	14	266,45
Febr		477	12	59,32
Mars		1266	13	165,62
April		391	15	57,88
<u>Dec</u>		<u>138</u>	<u>7</u>	<u>9,16</u>
S:a år	1932	4189 kg	13 öre/kg	Kr 554,03
Jan	Febr 1933,	1275	10	124,23
Mars		859	9	78,72
April		214	11	22,81
<u>Dec</u>		<u>239</u>	<u>15</u>	<u>33,46</u>
S:a år	1933,	2587 kg	10 öre/kg	Kr 259,25
Jan	1934	1079	6	65,92
Februari		216	5	11,38
<u>Mars</u>		<u>138</u>	<u>4</u>	<u>5,44</u>
S.a år	1934	1433 kg	6 öre/kg	82,79

Carl Andersson fiskade under den redovisade perioden upp 8209 kg strömming, för detta fick han i medeltal 11 öre kg och en sammanlagd summa av 896,07 kr under denna treårsperiod.

Under den redovisade tiden fiskade han vid 46 tillfällen.

Vid varje sättning fick han i medeltal 178 kg strömming. Medelpriset för varje kg strömming var 11 öre och vid varje fångstillfälle fick han i medeltal ersättning med 19 kr och 4 öre..

Sammandrag av fiskarnas gemensamma leveranser av strömming till kommissionären Gustav Nyström, Fårö

Under år 1932 levererade fiskarna på Hallshuk sammanlagt 40712 kg strömming till kommissionären. I ersättning fick fiskarna ett medelpris på 15 öre/kg eller sammanlagt 6265:- kr.

Fiskarna levererade under år 1933 45990 kg strömming som man fick ett medelpris av 11 öre/kg eller sammanlagt 4981:- kr.

Under år 1934 levererade fiskarna 37100 kg strömming för ett medelpris av 7 öre/kg med en totalsumma på 2683 :- kr.

Under denna treårsperiod levererade fiskarna 83 ton strömming till ett sammanlagt pris av 7664:- kr. Medelpriset på levererad strömming under dessa tre år var 9 öre/kg.

Priset på strömmingen sjönk för varje år som gick och till slut var fiskarna tvungna att avsluta samarbetet med kommissionären. Under en treårs period sjönk medelpriset från 15 öre/kg år 1932 till 9 öre/kg år 1934.

Strömmingen levererades i lådor som hade en vikt av 40 kg. men det fanns även strömmingslådor som vägde 30 kg.

Gotlands Fiskeriförsäljningsförening u p a.

Gotlands Fiskförsäljningsförening u p a bildades år 1934 och blev registrerad den 12 november 1934. Föreningen upphörde den 1 januari 1978 och tillhör nu Stockholms Läns Fiskförsäljning. Ekonomisk förening.

Verksamhetsberättelsen för år 1948- 49 avser tidsperioden 1 juni 1948- 31 maj 1949. Under perioden var 23 fiskförsäljningslag anslutna till föreningen med 512 medlemmar och 1050 andelar. På Hallshuk var 11 anslutna medlemmar som hade tecknat sig för 21 andelar. Flest medlemmar hade Östergarns försäljningsförening som hade 68 anslutna fiskare. Den minsta försäljningsföreningen var Nabbens fiskeläge i Lau som hade 6 medlemmar.

Föreningsstyrelsens sammansättning var:

Bengt Arwesson, Gothem	ordförande
Helmer Larsson, Sanda	vice ordförande
H.V. Klingvall, Östergarn	sekreterare
Carl Lundberg, Lärbro	vice sekreterare
Ragnar Ljunggren, Stenkyrka	styrelseledamot

Den totala fiskmängden som levererats till föreningen under året var 1.357.278 kg en ökning med 254.105 kg jämfört med föregående år. Därav hade mottagits 721.400 kg strömming.

Från Hallshuk levererades 27844 kg strömming, 659 kg stor lax, 415 kg smålax, 22 kg flundra och 25 kg hel torsk till Fiskförsäljningen. Den sammanlagda utbetalningen till fiskarna på Hallshuk var 15.208 kr.

Visby tullkammares liggare över registrerade fiskebåtar under 20 ton den 15 november 1949 på Hallshuk.

VY 17	Gondul	Helge Lundberg, Hallshuk
VY 62	-	Helge Lundberg, Hallshuk
VY 72	Laila	Carl Hansson, Hallshuk
VY 78	-	Gunnar Norman, Hallshuk
VY 86	-	Tyko Olofsson, Hallshuk
VY 87	-	Karl Andersson, Hallshuk
VY 96	-	Elof Olofsson, Hallshuk

Hallshuks Fiskförsäljningslag.

Hallshuks Fiskförsäljningslag finns registrerat som medlem i Gotlands Fiskförsäljningsförening redan vid föreningens bildande år 1934. Under åren 1934- 1939 fanns 34 fiskare som medlemmar i föreningen.

År 1941 slutar 9 fiskare och från år 1943 finns antecknat 25 medlemmar i föreningen.

Hallshuks fiskförsäljningslag, förening u p a. meddelar att vid årsmötet den 10 september 1946 har följande funktionärer valts och beslut fattats.

Styrelseledamöter:

Helge Lundberg, ordförande
Carl Hansson, sekreterare
Gösta Norman, kassör

Styrelsesuppleanter

Tyko Olofsson
Karl Andersson

Revisorer

Gunnar Larsson
Karl Andersson

Ombud till Fiskförsäljningsföreningens möten.

Carl Hansson

Lagombud

Gösta Norman

Hallshuk den 10 april 1946

Hallshuks fiskförsäljningslag, förening u.p.a.

Carl Hansson
Sekreterare

Stadgar för Hallshuks fiskförsäljningslag, förening u.p.a.

§ 1

Ändamål

Föreningen har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att avyttra deras fångster i naturligt eller förädlat skick, inköpa samt åt medlemmarna i parti tillhandahålla redskap och förnödenheter, vilka erfodras för bedrivande av fiskenäringen av fiskenäringen, även som driva sådan industriell verksamhet som kan visa sig lämplig, för föreningens ovan angivna ändamål.

§ 2

Firmateckning

Föreningens firma är Hallshuk försäljningslag, förening u.p.a.
Föreningen firmatecknas av den eller dem styrelsen därtill utser.
Föreningens firma tecknas av den eller dem styrelsen därtill utser.
Föreningen har sitt säte i Hall.

§ 3.

Medlemskap

Till medlem i föreningen kan antas varje inom orten boende person som bedriver fiske och som är villig att ställa att ställa dessa stadgar till efterrättelse.
Ansökan om medlemskap göres skriftligen till styrelsen som äger pröva och antaga den.

§ 4

Insatser

Varje medlem skall kontant som inträdesavgift erlägga två (2) kronor. Dessutom skall varje ny medlem delta med två insatser. Varje insats lyder på Etthundratio (110) kronor. Medlem kan, efter anmälan till styrelsen, överlåta inbetald insats till annan medlem.
Insatserna skall vara tillfullo inbetalda senast två år efter inträdet.

§ 5

Leveransskyldighet

Medlem är skyldig att å anvisad plats inom föreningens verksamhetsområde leverera alla sina fångster av fisk och strömming till föreningen med undantag av den fisk som erfodras för medlems eget hushåll eller avyttras till privata personer i hemorten, dock ej uppköpare eller återförsäljare av fisk för sagda personers hushållsbehov.

§ 22

Stadgar

Stadgarna blev antagna vid föreningens extra sammanträde den 23 mars 1944.

Helge Lundberg, ordförande

Carl Hansson, sekreterare

Gösta Norman, kassör

Medlemmar i fiskförsäljningslaget.

Den 1 juni 1950

Karl Andersson

Carl Hansson
Henry Hellenberg
Albin Karlsson
Gunnar Larsson
Helge Lundberg
Gunnar Norman
Gösta Norman
Elof Olofsson
Tyko Olofsson
John Pettersson

Nya medlemmar

Den 31 maj 1956. Olof Olofsson
Den 8 sept. 1960. K-A Lundberg

Avförda medlemmar

Den 10 september 1953	Gunnar Norman
"- "-	Henry Hellenberg
Den 10 mars 1955	Elof Olofsson.
Den 31 maj 1956	Tyko Olofsson
Den 23 augusti 1962	Albin Karlsson
Den 22 mars 1963	K-A Lundberg
Den 22 maj 1963	John Pettersson

Fisket på 1940-talet

Strömmingsfiske med skötar.

Det viktigaste fisket är strömmingsfisket som bedrivs med både garn och skötar året runt. Skötarna användes mest under vintersäsongen från januari till april. Skötarna var betydligt större till ytan än strömmingsgarnen och hade en längd på 60 m och en höjd på cirka 12- 14 m. Övertälnen satt direkt på linet och med korkbojar reglerade man skötens läge i sjön, sänkstenar (hallar) användes inte på skötar utan man använde blysänken. Ibland gick strömmingen i ytan och ibland närmare botten, fiskarna reglerade skötens läge i sjön efter strömmingens vandring i sjön samt ljusets inverkan på havet. Det var en stor yta som skötarna fiskade av, skötarna sattes ut som fast sättning varje kväll och drogs tidigt påföljande morgon.

Det var mycket tungt att arbeta med dessa nät och redskap. Framme i fören på båten fanns rullar som man drog in skötarna på. I botten på båten låg en presenning eller säckväv, när man drog skötarna så ruskade man av fångsten i båten och fisken samlades då upp på underlaget i båten. Skötarna hängdes sedan på tork i garngården. (mer text)

Torskfiske med anglar.

Tillgången på torsk var mycket riklig vid tiden omkring sekelskiftet. Tre man fiskade tillsammans och bildade ett båtlag. Båten var i regel en "tremänning" minst 20 fot från för till akter och utrustad med två sprisegel, fock och tre par åror. Varje man medförde på fisket 4 "klu", vardera med 250 krok (= anglar). Krokarna var fästade vid tafsar, som i sin tur var fastknutna på reven (linan) på

bestämda avstånd. Då redskapet inte användes trädde kroken upp på en "splint", linan trasslade då inte till sig under förvaring eller vid transport. Kroken var så mjuk att den rätades ut om man ryckte loss den från fisken. Till agn användes strömming som skars i två halvkor. Vilka i sin tur skars i små bitar som sattes på krokarna. Under det att man agnade krokarna kransades linan upp på en karp som hade låga väggar på tre sidor, medan den fjärde var öppen.

Den agnade kroken lades i rader först längst in vid linan sedan allt längre ut, allteftersom raderna fylldes med agnad krok och högen av uppkransad lina växte.

Anglarna agnades antingen för dagkast eller nattkast. Vid dagkast gick man ut tidigt på morgonen. Ibland stannade man kvar ute vid redskapen tills det var tid att dra in anglarna. Vid nattkast sattes anglarna på eftermiddagen, sedan gick man i land under natten. Men redan i dagningen var man ute och drog dem.

Sättningen gick till på det viset att en vade med kvast eller flagga kastades ut först. Vid vaden var fastsatt en lina som var så lång att den nådde botten. Änden på repet var fastgjord vid en "kräkla", som bestod av en grenklyka. I klykan var en sten fastsatt. Kräklen tjänstgjorde som dragg och från kräklen ledde en annan lina (anglevittar) till själva reven som fick löpa ut efter dragglinan. När man kom till slutänden på linan förankrade man den på samma sätt där.

Anglarna roddes eller om det var fint väder och lämplig vind så seglades de ut. Dragningen skedde med två par åror. Fisket pågick under vintern och fisken såldes färsk.

Torskpilkning

Torskpilkning är en mycket gammal fiskemetod. Redan år 1515 klagade gotlänningarna hos kungen, att länsherren Jöns Holgesson lät inskriva i slottsboken på Wisborgs slott, fattiga fiskare som ej hade mer än ett "torsksnöre" (torskpilk) skulle betala skatt till kronan. Denna beskattning har förekommit sedan medeltiden men det är klart när den upphörde. Fiskaren fick även betala tionde till kyrkan. Torskpilkning är annars den fiskemetod som utförts på samma sätt århundraden igenom.

I dag är torskpilkning ett mycket uppskattat fritidsfiske och torsken är en förnämlig föda om den tillagas på rätt sätt.

Mot slutet av 1950- och början på 1960 talet var det mycket gott om torsk i torskålen på Hallshuk. Kastade man ut en krok eller pilk så högg torsken i regel. Vid slutet av 1960- och början på 1970 talet hade tillgången på torsk åter minskat något. Från 1980 och fram till 1985 var tillgången på torsk åter mycket god i Östersjön. Från 1986 och fram till i dag år 2003 verkar torsken ha minskat hela tiden i Östersjön. De sista fem åren har vi inte fått upp en enda torsk på pilk ute vid Hallshuk.

Ett vanligare namn på torskpilkning var att man fiskade med "tåksnöre". "Tåksnöret" fick löpa linan ut tills sänket eller pilken nådde botten. Därefter halades linan in ungefär 1,5 m, det var det lämpligaste avståndet mellan botten och krok. Därefter lindades linan ett varv omkring ett finger för att vara lättare på plats. Fiskaren satt i båten, handen med "tåksnöret" fick man inte hålla stilla utan skulle lyftas då och då så att betet var mer begärligt för fisken.

När man pilkade torsk på Hallshuk så gällde det att hitta det rätta torskhålet. När man rodde ut till fiskeplatsen så siktade man tex in sig på Lundbergs skorsten och Normans flaggstång, därefter skulle man ro ut i viken förbi Hamnberget till man såg Storungs, då var man i torskhålet.

Det är en spännande sysselsättning och varje utövare har nöje av detta fiske när det finns torsk i sjön.

Torsk som födoämne.

Torsken är ett förnämligt födoämne i de olika varianter som man kan tillaga fisken på.

Efter ett torskfiske förr så kalasade man först på huvudet "tåskbådden". Gapet fylldes med "krungar" varefter huvudet kokades i saltat vatten. Tillredningen av "krungsmeten" var i regel varje husmors specialité. Smeten bestod av den rensköljda levern som mosades sönder, rommen "byxorna" samt ägg, mjöl och mjölk knådades ihop till en smet som smaksattes med salt och kryddor. I senare tid använde man hälften vetemjöl och hälften rivna skorpor som smaksattes med hackad persilja, salt och peppar. I den senare smeten ingick även lever och romm "byxor". När smeten var klar fylldes torskgapet med "krungsmeten". Därefter lades torskbodarna i kokande salt vatten där de fick koka till dess att ögonen vitnade. Då var torskbodarna färdiga.

Det fanns förr många storätare av torskboddar. Den som ville vara mästare i att äta torskboddar skulle mata in en hel torskbod i ena mungipan medan det ur den andra mungipan skulle komma en jämn ström av rensugna ben.

Troligen är många av dessa historier överdrivna. Faktum kvarstår dock att denna maträtt är mycket näringsrik.

Den övriga delen av torsken saltades och åts kokt under vintern. En del rimsaltades och kunde då även ätas stekt.

Fiskeplatserna i anslutning till Hallshuk (mer text)

Gösta Norman och fiskebåtarna

Båten är och var självfallet fiskarnas viktigaste och dyrbaraste redskap. Förr tillverkades det man behövde hemma, då var också båtbyggeriet en konst som var mera allmänt utbredd än efter 1950: talet. För att kunna utöva fiske så behövde man en två eller tremänning. Det fanns alltid någon i socknen som kunde den gamla nedärvda och beprövade metoden att bygga båt.

Gösta Norman byggde sin första gotlandssnipa när han var 16 år. Båten var 16 fot.lång. År 1936 började Gösta att bygga fiskebåtar. När vädret var dåligt och man inte kunde fiska så byggde han båtar. Han byggde även om gamla båtar och satte motor i dem. Sammanlagt tror Gösta att han byggt sammanlagt 150 båtar.

När Gösta slutade som yrkesfiskare år 1963 hade han en 18 fots halvdäckad fiskebåt som var utrustad med en 5 hkr Solomotor som drevs med bensin och fotogen. Gösta fiskade flundra med grimnät samt med fjällfiskenet och strömmingsgarn.

Förr var anskaffningen av virke till båtbygget ett omständigt företag. Båtbyggaren valde sitt virke i skogen, det gällde att välja virket ur vindpinade och krokiga tallar samt krokvuxna granrötter till spant. Gösta Norman avverkade skog samt sågade upp virket till båtbygget i sin egen verkstad. En tvåmännig är klinkbyggd och det betyder att borden överlappar varandra. Båten mäter i regel 5,40 x 1,75 m, längden är då 18 fot. Förr var stävar och spant av självvuxet virke, i dag är stävar och spant lamellimmade och därav mycket starkare.

Gösta Norman minns särskilt ett fiske som han genomförde tillsammans med sin far Gunnar Norman samt Elof Olofsson. Året var 1945 och i slutet av andra världskriget, vid ett gemensamt fiske efter strömming fick man en fångst på sammanlagt 5,5 ton strömming. Så här i slutet på andra världskriget var det kristider och de fick bra betalt för fångsten.

Ett annat fiske som Gösta gärna också minns och kommer ihåg var ett sätt med fjällfiskenet på Strandgårdsrev då han och sonen Per-Olof fick sammanlagt 56 lax. Det lyckade fisket ägde rum den 6 mars 1962.

Stenar och övriga sjömärken.

” **Svart Kulln**” var en stor sten som låg snett väster om hamnpiren. Stenen schaktades bort vid förstärkning av hamnpiren år 1989. Trots att Gösta Norman tydligt talade om för entreprenören att stenen skulle sparas och inte fick grävas bort så schaktade man bort den. Det är många Hallshuksbor som saknade och saknar det riktmärke som ”Svart-Kulln” gett fiskarna under alla år.

”**Hästen**” och ”**Grå Märren**” är två kutstenar (sälstenar) som ligger mellan Harudden och Hallshuk. Sälarna gick upp på stenarna för att vila och sola sig och då passade jägarna på att skjuta.

I dag är stenarna vita av avföring från ålkråkan (storskarven) som finns i hundratal på grundstenarna utanför Harudden.

"Ester Maria" stenen ligger vid Strandgårdsrev utanför Västbod i Kappelshamnsviken. Ester Maria var en skuta som gick på grund och fastnade på stenen, därav namnet.

"Kutkistan" låg norr om Hasselrev, den var uppbyggd av trästockar som låg i en fyrkant och fylld med sten. Sälarna gick upp på "kutkistan" för att sola eller vila, då passade fiskarna på att fånga sälarna i särskilda fångstnät eller skjuta på sälarna med mausergevär.

Från Göran Olofssons fiskbod och fram till Normans fiskbod var inroningen till det gamla fiskeläget, väster om den nuvarande hamnen.

- Området mitt för revet, väster om hamnen och rakt ut kallas för Västrergyl.
- Mitt för hamnen och rakt ut låg "mackhule". Satte man torskanglar genom "mackhule" eller fiskade med annat bete så var det en typ av mask som åt upp allt bete.

Hallshuks Fiskeläges Förening

Gotlands kommun är ägare av Hallshuks fiskehamn.

År 1979 hade Hallshuks Fiskelägesförening följande medlemmar:

Artur Andersson, Kjell Andersson, Tage Dolk, Lennart Grimby, Bengt Hansson, Karl-Gunnar Hansson, Lars-Erik Hansson, Kjell-Åke Karlsson, Yngve Larsson, Lars-Ove lundberg, Jan-Åke Lundberg, Karl-Axel Lundberg, Gösta Norman, Georg Olofsson, Göran Olofsson, Olof Olofsson, Kurt Radhe, Lilian Stenström, Lennart Sundin, Lars Söderholm och Bo Wading.

Hallshuks fiskehamn arrenderas av Hallshuks fiskelägesförening sedan år 1983.

Styrelsen för fiskelägesföreningen år 1982 bestod av Kjell Andersson ordförande, Lennart Grimby sekreterare och kassör, Kurt Radhe och Gösta Norman var övriga ledamöter.

Vid Fiskelägesföreningens årsmöte den 10 juli 1982 beslöt man att begära förhandling med kommunen och erbjuda sig att överta drift och underhåll av hamnen och hamnområdet utan att inskränka på allmänhetens fria tillträde. Till föreningens representant vid förhandling med kommunen valdes Kurt Radhe.

Föreningen krävde i gengäld:

- Att utgående båtplatsavgifter skulle gå till föreningen.
- Att utgående bodavgifter skulle gå till föreningen.
- Att kommunen även i fortsättningen stod för latrin och sophämtningskostnader.

Vidare beslöt föreningen att omedelbart påbörja byggandet av östra bryggan i hamnen och att varje båtägare skulle bidra med ytterligare 100 kr och ett dagsverke.

Mötet beslöt att båtägare har rätt till båtplats vid bryggan så länge man har båt i hamnen. När båtägaren tar båten från hamnen och båtplatsen upphör återköpes båtplatsen av föreningen för 500 kr. Båtägaren har inte rätt att sälja sin bryggplats till annan än föreningen.

Arrendekontrakt.

Den 25 februari 1983 tecknas ett arrendekontrakt mellan Gotlands kommun och Halls fiskelägesförening, området omfattar den del av fastigheten Hall Hallshuk 1:8 som ligger i hamnområdet. På kartan är hamnen markerad med rött och hamnområdet med grönt.

- Arrendestället skall användas som hamn och hamnområde för fiske och fritidsbåtar.
- Arrendetiden är på 5 år och räknas från den 1 januari 1983 och förlängs med 1 år i sänder om inte uppsägning sker av endera parten senast ett år före arrendetidens slut.
- Arrendetiden motsvaras av det nerlagda arbetet med drift och underhåll av hamnen och omkringliggande område.
- Arrendatorn bestämmer fritt fördelningen av båtplatserna vid föreningens uppförda båtbyggor enligt särskild kölista.
- Avgift för båtplats skall beräknas enligt kommunens gällande taxa som gäller för småbåtshamnar.
- Arrendatorn svarar för alla kostnader för hamnens drift och löpande underhåll utom sop- och latrinhämtning vilket bekostas av hamndirektionen.
- Arrendatorn skall även sköta och underhålla övriga delar av fastigheten inom hamnområdet som på kartan är markerat med grönt.
- Området skall hållas tillgängligt för allmänheten.

Utvidgning av hamnplatsen får ske endast efter samråd med hamn-direktionen.

Arrendet av hamnen går ut 1989 och föreningen förbereder sig för nya förhandlingar med kommunen om förlängning av arrendekontraktet.

År 1987 meddelar ordföranden Kjell Andersson att han kommit överens med kommunen att arrendet skall löpa vidare med ett års uppsägningstid för båda parter.

Utdrag ur stadgar för Hallshuks fiskelägesförening.

§ 1.

Föreningen har till ändamål att inom Hallshuk företräda medlemmarnas gemensamma intressen bl a för bevarande av hamn och hamnområde i användbart skick, för bevarande av Hallshuks speciella prägel av fiskeläge och för medlemmarnas nytta och trevnad.

§ 2.

Som medlem kan antas den som äger eller bebor fastighet inom Hallshuk med närmaste omgivningar eller den som föreningen betraktar som gagnelig för

föreningen. Styrelsen beslutar om antagande av den som äger fastighet . Övriga inväljes vid föreningssammanträde.

§ 3. (del av)

Styrelsen består av ordförande och tre ledamöter, varav minst två ledamöter skall vara bosatta på Hallshuk och minst en vara sommargotlänning.

§ 5. (del av)

Det åligger styrelsen särskilt att samarbeta med Gotlands kommun i frågor som rör hamn- och hamnområde i Hallshuk samt vid årsmöte redogöra för föregående års verksamhet. Året omfattar tiden 1 juli- 30 juni.

§ 7. (del av)

Ordinarie årsmöte skall hållas under juli månad på tid och plats som styrelsen bestämmer. Kallelse till föreningsmöte skall ske minst sex dagar före mötet och på enklaste sätt. Bl a skall anslag sättas upp vid hamnen och vid brev- lådorna.

§ 10. (del av)

Beslut om ändring av dessa stadgar kan fattas endast av ordinarie årsmöte och förutsätter för sin giltighet att det biträds med minst 2/3 av de vid mötet närvarande medlemmarna.

Förstärkning av hamnpiren, underhåll och nybyggnad av hamnbryggor.

År 1979

Vid årsmötet i fiskehamnsföreningen beslöt mötet föreslå kommunen att i hamnen bygga en tvärgående skyddspir och tråkaj utmed östra piren på samma sätt som utmed västra piren. Arkitekten Bo Wading åtog sig uppdraget att utforma en skiss.

År 1981

Enligt årsmötesbeslut år 1980 och i samråd kommunen har Fiskeläges-föreningen anlagt en tvärgående stenpir i östra delen av hamnen samt förstärkt västra piren med ytterligare sten, allt till en kostnad av 3000 kr.

Förslag till ny brygga utmed östra piren. Arkitekten Bo Wading samt Gösta Norman fick i uppdrag att rita en skiss samt lämna förslag till utbyggnad av ny brygga utmed östra piren. Förslaget skall även presenteras kommunen för godkännande

År 1982

Årsmötet beslöt att omedelbart påbörja byggandet av östra bryggan. I hamnen och att varje båtägare skall bidra med ytterligare 100 kr samt ett dagsverke.

År 1985

Man beslöt att ytterligare förstärka den östra piren. Inom de ekonomiska ramar som finns när 1985 års båtavgifter erlagts skall man låta en entreprenör lägga ut sten som förstärkning av piren.

År 1987

Under året har muddring av hamninloppet blivit utfört till en kostnad av 10800 kronor. Förstärkning av västra hamnpiren kommer att utföras under sommaren 1988.

År 1989

Hamnen åsamkades väldigt stora skador i novemberstormen 1988. Genom kommunens försorg är hamnen och hamninloppet rensade på sten och östra hamnpiren uppbyggd igen. Övriga arbeten som reparation av skadade bryggor, utläggning av ny bojkätting samt reparation av plankskranket åtgärdades av föreningens medlemmar vid den allmänna arbetsdagen som hölls i maj månad då 21 medlemmar var närvarande.

Föreningen är mycket tacksam att kommunen utfört den omfattande reparationen i hamnen.

År 1990

Hamnen har efter stormens verkningar hösten 1988 genomgått en ordentlig uppsnyggning, dels genom kommunens insatser, dels genom det arbete medlemmarna lagt ner i hamnen. Bryggorna har lagats upp. Östra bryggan och sittbänken har reparerats.

År 1995

Fiskelägesföreningen har begärt in offert till förstärkning av västra hamnpiren med 35 lass sten.

Hamnpiren har förstärkts till en kostnad av 43750 kronor.

Enligt överenskommelse med hamnchef Leif Ahlström på kommunens hamnavdelning betalar Hamnföreningen 25000 kr och resten betalas av Gotlands kommun.

År 1996.

Beslutades att västra bryggan skall byggas om. För båtägarna gäller arbetsplikt eller ett avgiftstillägg om 400 kr om arbete inte utförs.

År 1997

Under förra sommaren byggde föreningen en ny brygga vid västra piren. Ett mycket förtjänstfullt arbete utfördes av flera föreningsmedlemmar, varav några kan nämnas särskilt: Lennart Sundin, Per-Olof Norman och Kjell Andersson.

Material till bryggan bestods till stor del av Gotlands kommuns hamnkontor.

Föreningen fick ca 40 säckar cement och armeringsjärn för cirka 4000 kronor.

Hamnföreningen har fått låna verktyg, kompressor och gassvets. Kommunen har bestått med transport till och från hamnen.

Föreningen har köpt plank, penslar färg, skruv och båtringar för cirka 4000 kronor.

Båtavgifter i Hallshuks hamn.

År 1991

Styrelsen har tolkat reglerna för båtplatsavgift i Hallshuks hamn.

Båtplatsavgift.

De medlemmar som önskar lägga båt på stranden vid Hallshuks hamn skall antingen ha medverkat vid bygget av den östra bryggan eller erlägga 400 kronor som båtplatsavgift.

Denna avgift motsvarar det arbete tidigare medlemmar med båt lagt ner på bygget av den östra bryggan.

Denna avgift har inget samband med plats vid bryggan.

Båtplatsavgiften betalas tillbaka när båten flyttas från Hallshuks hamn.

Årsavgiften.

Styrelsens förslag är att avgiften hålls oförändrad 20 kronor för medlemskap och 100 kronor för båtplats.

Årsmötet beslutade i enlighet härmed.

År 2002

Årsavgiften för båt höjs från 100 kronor till 200 kronor per år och denna inkomstökning som tillkommer föreningen skall användas till ersättning åt de som åtar sig gräsklippning samt städning och underhåll av toaletten.

Inkomstökningen är 2400 kronor.

Medlemsavgiften är oförändrad 50 kronor per år.

Föreningen har 36 medlemmar varav 23 är båtägare.

Strandbodar

Mötet beslöt enhälligt vid årsmötet den 14 juli 1979 att strandbodarna för framtiden skall vara bodar till förvaring av fiskeredskap och inte förvandlas till sommarbostäder bl a med hänsyn till risken för "privatisering" av hamnområdet och till hygieniska aspekter.

Framfördes önskemål om om byggande av ytterligare några strandbodar på västra och några på östra sidan av nuvarande rad av bodar under förutsättning att de inte blev sommarbostäder och att de byggdes i traditionell stil och noga inpassades i miljön. Arkitekt Bo Wading skall utforma förslag till utbyggnad.

År 1981

På årsmötet meddelades att regeringen (jordbruksdepartementet) avslagit ansökan om ytterligare bodbebyggelse i hamnområdet.

År 1997

Hamnföreningen arrenderar hamnen och det övriga hamnområdet. Marken som bodarna står på arrenderar bodägarna direkt av kommunen. Hamnföreningen har alltså inte ansvar för hur bodarna sköts, men för hela det övriga hamnområdet.

Bodägarna betalar cirka 700 kr i årshyra för en bodplats.

Kollektiv fiskebod

I en skrivelse till Länsstyrelsen i Gotlands län i februari 1984 redovisar fiskelägesföreningen att man rustat hamnen och försett den med nya bryggor. Antalet båtar i hamnen har ökat avsevärt och ett flertal båtägare saknar nu strandbod för förvaring av motorer, bensin och fiskeredskap.

Föreningen ansöker nu om förhandsbesked för bygge av en kollektiv fiskebod i vilken båtägarna kunde förvara båt- och fiskeutrustning. Strandboden skulle ägas

av Fiskelägesföreningen och garantier mot privatisering kan införas i arrendekontraktet med kommunen.

År 1984 erhöll Fiskehamnsföreningen positivt förhandsbesked från Länsstyrelsen angående byggande av kollektiv strandbod som skall ligga öster om de nuvarande bodarna.

Bo Wading åtog sig att upprätta skissförslag till strandbod.

År 1986 är föreningens strandbod färdigställd och bekostad av följande 8 medlemmar och båtägare.

Namn: Henry Andersson, Lennart Grimby, Kurt Radhe, Leif Karlström, Nils Runnander, Reine Stenström, Lennart Sundin och Bo Wading.

Enligt tidigare överenskommelse överlåter föreningen dispositionsrätt och kostnadsansvar för den gemensamma strandboden till de åtta båtägarna.

År 1993 frånträder Anders Radhe sin del i den gemensamma boden i och med att han flyttat båten till en annan hamn.

Han återfår sin andel från 1986 och uppräknat med konsumentprisindex blir insatsen som då var 2000 kr nu är lika med 3032 kr.

På tur att erbjudas denna del är Johan Ogden. Johan accepterar och skall erlagga samma insats i den gemensamma boden, alltså 3032 kronor.

Belysning i hamnområdet

År 1980 framhölls att belysning i hamnområdet var nödvändigt. Lennart Grimby fick i uppdrag att skriva till kommunen och begära en ljuspunkt i hamnen.

Senare på året var belysningsfrågan löst, en lampa hade installerats på stolpen i hamnområdet.

Ang. el-uttag i hamnen.

År 1986 hade Lasse Söderholm fört förhandlingar med GEAB och begärt ett gemensamt eluttag i hamnen. GEAB godkände inte begäran.

Telefonkiosk på Hallshuk

År 1982 begärde sekreteraren Lennart Grimby att Televerket skulle sätta upp en telefonkiosk med myntautomat på Hallshuk. Det stora antalet cykelturister som söker sig till Hallshuk genom den nya cykelleden blev bara fler och fler och behovet av att kunna ringa var stor.

Televerket meddelar år 1983 att begäran om telefonkiosk har avslagits.

Hastighetsbegränsning i Hallshuks bebyggelse.

Styrelsen i Fiskelägesföreningen meddelar år 1982 att begäran om hastighetsbegränsning i Hallshuks bebyggelse har avslagits.

Gemensamt båtspel

År 2000

Anders Gustavsson och Per-Olof Norman åtar sig att smida ett båtspel som skall sättas upp i Hallshuks hamn. Spelet är ett gemensamt spel och till hjälp för samtliga båtägare när de skall dra upp båtarna på land. Spelet grävdes ner och förankrades på den allmänna städdagen samma år.

Övriga insatser

År 1996

Gotlands nordligaste dass är renoverat och färdigställt genom Leif "Kula" Karlströms försorg och har transporterats till sin rätta tjänstgöringsplats..

Hamnpumpen har renoverats av Göran Olofsson..